

ΕΔΩ ΚΑΙ ΕΝΕΝΗΝΤΑ ΧΡΟΝΙΑ

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΜΑΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Η «εικία Κλέανθου» και τὸ Ὀθωνείον Πάνεπιστήμιον. Τὰ κωμικοτραγικά την ἔγκαινιν. Ὁ ἀνεκδιηγητός Ιατροφιλόσοφος Λευκίας ὁ Φιλιπποπολίτης. Οἱ πρῶτοι φοιτηταὶ καὶ ὁ πρώτος διδάκτωρ. Τὸ ιστορικό τοῦ πρώτης φοιτητικῆς ταρσεᾶς. Τὸ ξτίριον τοῦ Ἐθνικοῦ Πάνεπιστημού καὶ δυστιχέστα τεῦ Κοιλοκοτρών. ἄλπ.

Τὸ ἐθνικό μας Πανεπιστήμιο ἔχει περίεργη καὶ ἐνδιαφέρουσα
ἱστορία. Θὰ διηγηθῶμε τὰ κυριώτερα σημεῖα τῆς:

Στά 1832 ή "Επιταίωσις" μας βοήιασταν σε έλευσιν κατάστασης Δένων υπῆρχαν σαν "Έλλαδα παφράδα δημοπατά σχολήσανται και τρία Γευμάνιαν" ήνα στό Ναύπλιο -ιό πρώτα πού ιδρυθήκε -ένα στάδιο "Αθήνας και τό τρίτο στή Σύρα. Αχριθώς τήν έποχή ήταν ηνη, μερινή και νέοι άνθρωποι με πολύ έγγυσταν από την Εύροπη, αρχισαν στη σπάντωνται πάνω: θά μια μπορούσε νά γίνει ο Πανεπιτημιού και σήμερα "Έλλαδα. Οι νέοι αύτοι ήταν ό "Αλεξ. Ραγκαβής, ό Γ. Γεννάδιος, ό Βοδόης, ό Σχινάς, ό Κοντογόνης και άλλοι. Κατό το Σεπτέμβριον του 1834 ο Κυβερνήτης μετέβαλε στό Βασιλεύς τό πρώτο Διατάγμα *"επειδή οντάσσεις Πανεπιτημιόν"*, άλλ' ο Βασιλεὺς τι έπεστρεψε άνυπόγραφο. Μετά τοιν έπειτα, ή τότε "Υπουργός τής Παιδείας" έσπαν η ζητηρία ένδραγκαν στό Παλάτι και κατάρχωσε νά πειση τόν "Οθωνα" να νά υπογραψῃ τό ίδρυτικό Διατάγμα.

Ως πο ἄτο Πανεπιστήμιο ἔχοντις μενεύει τέλος σπίτι καθώ αὐτ' τὴν Ἀκρόπολιν, τὸ καλλίτερον τοῦ καὶ ποιητῶν ἐξείναι, ὡς λεγομένην· οἰλικά Κλεάνθους». Οὐ Κλεάνθης αὐτὸς ἦταν ὀνομάστες ἀρχέτευτον καὶ ὑπεκτά πλούσιος Ἀθηναῖος. Τὸ σπίτι του δῶμας αὐτὸς χαρακτησεῖται ἀλλὰ ἔνα χρονισγράφον «βασικὸν καὶ ἀποκομιδόματα μη εισεγένεται αὐτῷ καὶ πετοῖς ἀγροῖς». Πρῶτος Πρωτανίς διωρίστηκε ὁ Κ. Σχινᾶς·
Υπὸ τὴν ἐπίβλεψιν του ἀρχισαν ἡ σχετικὴς ἐπισκεψὲ καὶ ἔνα δωματίο ἐστρυγίστηκε γιὰ τὴν Πρωτανία. «Ἡ ἐπισκεψὲ ἐτελεῖτο παντριζόματος καὶ στις 7 Μαΐου 1873 ἔγεναν ἐπισήμως τὰ ἔγκαινια τοῦ πρώτου Ἐλληνικοῦ Πανεπιστημίου.

Απὸ πολὺ πιον είχε μαζευτεῖ στὴν σπίτι τοῦ Κλεάνθους πλήθησον κόσμου, ἡ για τὴν ἀρχίβια σύλλογον αἱ κάτοικοι τῆς μικροῦ πόλεως πρωτεύουσῆς, οἱ ἀνειρδόσωποι τῶν ἔννιν κρατῶν, ὁ λεόδος Κλῆρος καὶ πλήθος καυίες. Ὁ Θεόδωρος Κολοσσοφόντης πήγε με λαμπτήρα στολὴ, μὲ ἀσημάρματα, περιστοιχίζενος ἀπὸ τὰ παλλαγράμμα του, και θέλησε νὰ μητῇ μὲ δλονις μέσα, ἀλλὰ τοῦ παρηγόρησαν οὐδὲ ὅ μικρος χώρος δὲν ἐπιτρέπει μιὰ τέτοια σφρατιωτική ἐπίδειξι και ὁ Στρατηγὸς ἦταν ἕπτης μόνος. Τὰ παλληγράμμα παρετάχθησαν ἔξι, τιμητικὴ φρουροῦσα!

Στις 11 π. μ. ἀρχιβῖθς ζανονιοβολισμοὶ ἀνήγειραν τὴν ἄπειρη τοῦ Βασιλέως. Ὁ νεαρός Ὅθων λάμποντας μέσα σε ὡραία στολή ἐφιπτούσ, ἀπὸ λουσιθώματος ἀπὸ τοὺς ὑπαστούς τοῦ ἐφίπτους, καὶ ἀπὸ φρυγάνη λογχοφόρων, ἐνῷ μπροστὰς ἐπήγαν μουσικὴ παιανίζουσα θύρουμα, ἔθασος στὸ Πανεπιστήμιο. Ὡ λαὸς ὑπεδέχθη τὸν Βασιλέα μὲν ἀργάτω τὸν θυμουσιασμόν.

Ο Αρχαιεπίσκοπος; Άττικης ἐψαλή τὸν ἄγια-
σμό, δ. Πρώτην προσεργωνήσε τὸν Βασιλέα μὲ
λίγα λόγια καὶ ἔπειτα ἀνέβηκε στὸ πρόσθιο
βῆμα δ. ωραῖμενος ὑπὸ τῆς Συγκλήτου οὗτοι
τὴς ἡμέρας Κ. Βάμβας, δ. ὅποιος ἐξεφώνησε τὸν
πανηγυρικό. Μετὰ τούτον διμίλησε διακηγητῆς
τῆς Ιατρικῆς Ἀγαστοῦ Γεωργιάδης Λευκίας
διηγητούτερος. Καὶ τότε ανεβὰ τὸ δεῦτο νόστημα ἐπεισόδιο

Φιλιππούπολης. Και τοτε συνέβη το εξής νοσήμα επεισοδιό.

Ο καθηγητής αυτὸς ήταν δάξιος ερεύνων και ἀνέκδηγος τύπος λατροφύλασσοφύου. Σπουδασμένος ἄνθρωπος, μαθηματικός μὲ τὶς συνήθεις του Εὐρώπης καὶ ὑπερβολικός Πανεπιστημίου, ἐλαβε τὴ γενναῖα ἀπόφασιν νὰ παρονοιασθῇ στὸ βῆμα μὲ τὴν παλιὰν ὅπαδημαϊκὴν στολὴν ποδοῦν στὶς τελεστὲς τῆς Εὐρώπης. Δηλαδή, καμπήλες γυαλιστερὲς γοβες, κάλτσες μεταξωτὲς ψυλες, μαύρο ξοντό παντελονάνι, σπαθὶ στὸ πλευρὸν καὶ τριγωνικὸ διπλωμένο καπέλον κάτω ἀπὸ τὴ μασκαλή του. Στὶς πλάτες του σίλης φίξει τὴν πατροπαράδοτη ἀκαδημαϊκὴ κετούδια τῶν Γερμανῶν προφεδόνων !

Ο σύγχρονος του περιγγητής Λουδοβίκος Ρός—πον ἡταν στήνεται μάς ἔξιστορες τὴν ἐντυπωσία πού ἔναντι ἡ ἐμφανίσις του ανήτι στὸ βῆμα: Μέσα στὴν ἀνθουσία τῆς τελετῆς, σὲ μικρὴ κατώπιν πψηλοτερη ἔξεδρα, στεκόταν ὁ Βασιλεὺς σοβαρός, ὁ ἦγετος στὸ πλευρὸν του, πίσω του οἱ νέοι καθηγηταὶ καὶ μπροστὰ οἱ πρότι λιγοὶ φυλέται καὶ οἱ θεαταὶ, ὅσσοις ἔχωροινὴ ἡ σάλα.

Τὸ σοβαρὸν ἀρχοατῆριον ζέε μπόρσε πια νὰ κρατήσῃ τὰ γέλοια, πιον ξέσπασμαν ἀβάσταχη. Ό “Ούνων ἐδάγκων τὰ κείλη του κι’ εἴκανες υπεράνθιρωπες προσπάθειες νὰ μη γελάσῃ, ἄλλ’ ὁ Γερό-Κο-

λογοτρώνης ἀφησε τὴν εὐθυμία του νὰ ἐκδηλωθῇ μὲ θόρυβο.

Οι ἄλλοι καθηγηταὶ ἔτερες καὶ ἐσήκωσαν τὸ δυπτυχισμένῳ φητορᾳ, ὁ ὅποιος ἦταν ἀπαργγόρητος. Ἐπειτα ὥροιςθησαν οἱ καθηγηταὶ καὶ ἡ τελετὴ ἐτελείωσε. ***

Οι πρῶτοι καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου ἦταν ὁ Ἀληράδος Μι-
σαὴλ Ἀποστολίδης, ὁ Κοντόγονης, ὁ Βοΐδος, ὁ Αἰμιλίος Ἐφραίμ,
ὁ Λευκίας, ὁ Δ. Μανωλοκορδάτος, ὁ Γενναίδος, ὁ Βάμβας, ὁ Κ. Νέ-
γογνής καὶ ὁ Ἐρδίκος Οὐώρος. Οἱ συμπτυχοὶ εἰλέγοντο Σχολαρχοὺς.
Ἐτοι δὲ Λευκίας ποὺ ἀναφέρεται ἦταν ὁ πρῶτος «εὐαγγελιστής τῆς
Ιεπούριας τῆς Ἰατρούς Γενικής Παθολογίας καὶ Θεραπείας» καὶ
«Σχελάρχος τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς».

Οι πρώτοι παθηγηταί τοῦ Πανεπιστημίου ήταν ο Ἀλητρός Μι-
σαήλ 'Αποστολίδης, ὁ Κονγούνης, ὁ Βοΐός, ὁ Αἰμιλίος 'Εργασία,
ὁ Λευκίας, ὁ Δάφνωροδάτος, ὁ Γεννάδιος, ὁ Βάμβας, οἱ Κ. Νέ-
γονης καὶ οἱ 'Εργίκος Οὐλώιχ. Οἱ σοματεῖοι ἦλεγχοντο Σολάροι.
«Τοιοὶ δὲ Λευκίταις ποὺ ἀναφεραμεὶς ήταν οἱ πρώτοι παθηγητοὶ τῆς
Ιατροφίας τῆς 'Ιατρικῆς, Γενικῆς Παθολογίας καὶ Θεραπείας» καὶ
«Σχολάρχοις τῆς 'Ιατρικῆς Σχολῆς».

Φοιτήταις ἐνεγράφαντο τακτοὶ 52 καὶ μερικοὶ ἀρροτά, ἀφοῦ
οἱ Καγονισμὸς ἀνεγνώριζε καὶ τέτοιους. Σήμερον τὸ Ἐθνικὸ Πανε-
πιστήμιο έχει 18.000 φοιτητὰς! Οἱ φοιτηταὶ τοῦ 1837 δὲν ήταν
πατιδιά ἀμούστακα, διποὺ οἱ περισσότεροι σπουδαῖοι. «Ἐνας φοιτη-
τὴς τῆς Φυλολογίας, ὁ Καλαπόδης, Γιαννιώτης, είχε περάσει τα 45
καὶ οἱ Περικλῆς Καντάζος, φοιτητής τῆς 'Ιατρικῆς, ἀπὸ τὴ Μάνη,
είχε φαρὲ γένεια. Οἱ ἄλλοι ήταν ἀνθρώποι ἐπίσης ἡλικιωμένοι καὶ
φτωχοὶ οἱ περισσότεροι.

Δύν εὐρίχωρες μάντες, ή μια ἐκεὶ ποὺ είνε τώρα τὸ Λύκειον Διαλητημά και ἡ δεύτερη κοντά στὴν ἔκτασιν τοῦ Ἀγίου Ἐλευθερίου, κι τελέηθρων ἀπὸ πόρχειρες παράγκες, η δοτες ἔχοντισμενσαν για. δωμάτια τη φοιτητῶν.

σαν τά «δωμάτια» αντά γιατί ήταν πολὺ μεγάλα
άπό τό Ιανεπιστήμο και έπομενως τό νούι ήταν
τη φτηνότερο. «Ενα - άλλο σπίτι, τό λεγόν· νο του
• Ηλάτ - Θανάση, άπεναν οχεδύν του Πανεπι-
μίου, νοικιάστηκε κατά δωμάτια, από τον πιό
ευπόροις φυτικέας, γιατί η μικρή άποστοινα είχε
ανήξει την πιερούλικη τις άπαιτήσεις του σπιτογο-
κοκίνη

Η παράδοσις δεν διέσωσε πόσο νοικία ἐπλήγωνταν τοτε κάνθε φοιτη γιά το τέταρτο τοῦ θωματίου, ἀλλά γιά να σημαντήσῃ καινεῖς ίδει, της φοιτητικῆς φτώχειας του 1837, ἀφούς ε' ἀναφέρουνται ὅτι πολλοί ἀπό τοὺς δυστυλιμένους ἐκπι-
νούντος νέοντας δὲν είχαν να πληρώσουν ωὐτε τις 10
δραχμές τῆς ἔγγυαρχῆς τους, και ἡ Κυβέρνησις ἐ-
διώσει σιωπηρῶς ἀρνίστησε παρατασι τῆς πληρωμῆς.
Ἐπι τέλους οἱ Ηγεμόνες Σχινάς ἐπλήρωσε α.ιο τη
τοσέτην τοῦ δικαιωματικοῦ ἔγγραφος 32 πιστήτων

Το πρώτο φοιτητικό ζωγραφιλαστείο ιδρύθηκε
άπεναντί του Πανεπιστημίου, από ένα Σμυρναίο
όνοματος Βελισσάριο. Πουλούσε μπαλωμένας, κάλ-
βαδές, λουκουμάδες και γαλά. Ήταν τότε εντευ-
κτήριο δῆλος της φοιτητικής νευκαίμης. Από τα ζέρ-
δη του διεβαστικού δέκτισε σιάς Αθηγαν τεσ-
σεροντανάλη σπιτιά.

K. A. ΣΥΛΛΑΣ.

Κ. Α. Σχολαράς. θεραπεία μεγάλη ολική.
Την πρώτη φοιτητική ταραχή ύπεκπεινήσαν οι φοιτηταί *Αναστάσιος Γούδας* και *Νικόλαος Κομπόνης*. Οι δύο ανέτοι ζωποί άκαδημαίκοι πολίται άνοιξαν καυγά με τὸν καθηγητὴν *Ανατολήματας* και *Φωτιόλογίας Κ. Μανοκόροβοδάτο*, γιατὶ βρίσκεσαν ἀ-τελῆ και ἀπατηλόν τὴν μέθοδον τῆς διδασκαλίας του· ὅπως ἐγραφεῖν στὴν ἀνάφορά τους στὴν Πρωτανεία. Οι δύο φιτηταὶ πυρευευναν ἐτὲ τὸ μέρος τους και τοὺς ἄλλους συναδέλφους, τοὺς, και ὅις εν μῆτρᾳ ὁ Μανοκόροβοδάτος νὰ παραδώσῃ, τὸν ὑποδεχτημένον μὲ ποδο-
κροτήματα. Ο *Πρότυτνις* ἔκαλες τὴν *Ἀναστονομία*, ἥ οποια ἐπο-
λύωγχητο τὸ *Πανεπιστήμιο*, ἀλλ' εὐτυχῶς, κάροις στὴν επέβασθα
τὸν Πρωτάνεος ἐπέτισθο διάτελείων χωρὶς ἀλλὰ δυσαρεστα. Οι
δύο πρωταίτοι εἴτιμωρήθησαν μὲ ὅχτα ἡμερῶν κράτησι και σι-
λοιποι· «διὰ δημοσίας ἐπιπλήξεως», συμφωνα μὲ τὸν κανο-
νικόν.

Μέ τὸν καιρὸν ἀλλοὶ φουιηταὶ ἐψήφιζαν ἄπο τα διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος, νέοι καὶ μεσοκούροι καὶ γέροι ἀκόμη μὲ πάπα μαλ-
λια ! Ἀλλι οἱ μὲ φωναντείλες, ἀλλοὶ μὲ τηνωτικὲς βραχεῖς, ἀλλοὶ
μὲ βλαγοῦ ὀπτεῖς. Τέλος, ἔδωσε καὶ ἔνας διδακτορικὸς ἐξετάσεις.
Ἔταν οἱ προαναφερθεῖς 'Αναστάτως Γεύδας, στα 1813, γι τὸν
ἐποιον ὃ τοτε Πρύτανις Μισαήλ 'Αποστολιδης; λεει στην ἑπερθεὶ του
ὅμι : ὁ νέος οὗτος, παρρησίᾳς διαγωνώμενος, καὶ αὔστεροις, διδάκτων
ηῆς 'Ιατρικῆς ἀπόφοιτον, ἀξιωτείς τού παρὰ πάτων ἴσταινον. Ο 'Α-
ναστάτως Γεύδας διέπεφεν γατόπον καὶ ὡς ἵστορικος. Εἶνε ὁ συ-
γραφεὺς τῶν περ φάμων «Ιατραὶ λαζαλίων» βιων· τῶν ἀγδῶν της. 'Ε-
παναστασεως, που ἀκορητ καὶ οἵμερα θεωρεῖται πολὺτιμος ἴστορικη
πάνη.

Κατὰ τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1839 ὁ τότε Ηγύτανος Γ. Ραλλῆς είχε καταρτίσει ἐπιτροπὴ γιὰ γὰ συλλεκθοῦν χρήματα καὶ νὰ γι-

